

Ceny Nadačního fondu angažovaných nestraníků

a osobnosti, po kterých jsou pojmenovány:

Nadační fond angažovaných nestraníků udělil, nebo hodlá udělit tyto ceny:

1. Cena Antonína Švehly (1873-1933)
2. Cena Rudolfa Medka (1890-1940)
3. Cena Jana Beneše (1936-2007)
4. Cena Alberta Prouzy (1939-1995)

Antonín Švehla, *15.4.1873 - †12.12.1933, český agrární politik, velkostatkář v Praze-Hostivaři. Od konce 90. let 19. století aktivně činný v agrárním hnutí, 1906 založil List Venkov, 1907 Rolnickou tiskárnu. Od roku 1908 poslanec českého zemského sněmu, od roku 1909 až do své

smrti předseda české, resp. československé agrární strany (Republikánská strana zemědělského a malorolnického lidu). V roce 1918 místopředseda Národního výboru československého a jeden z organizátorů převratu 28. října 1918, v letech 1918-1920 ministr vnitra, v období 1922-1929 (s krátkou přestávkou 1926) předseda vlády.

Cena Antonína Švehly byla udělena 12. prosince 2007 ve studovně Ústavu soudobých dějin (ÚSD) České Akademie Věd v Praze (Vlašská ulice) doc. PhDr. Karlu Jechovi (1929) za historické dílo věnované osudům českých rolníků za vlády bolševiků. Laudatio pronesl PhDr. Oldřich Tůma, PhD., ředitel ÚSD.

Rudolf Medek, *8.1.1890 (Hradec Králové) - †22.8.1940 (Praha), český básník, prozaik, dramatik a voják. Vystudoval učitelský ústav v Hradci Králové a do roku 1914 byl učitelským pomocníkem v různých místech hradeckého regionu. Od roku 1916 působil v československých legiích v Rusku, odkud čerpal náměty části svého básnického díla (Zborov, Lví srdce), pětidílného románového cyklu Anabaze (Ohnivý drak, Veliké dny, Ostrov v bouři, Mohutný sen, Anabaze) i divadelní hry Plukovník Švec. V letech 1920-1939 byl ředitelem Památníku odboje, později přejmenovaného na Památník osvobození.

Cena Rudolfa Medka byla udělena 16. března 2007 v prostorách Slovanské knihovny pražského Klementina Vladimíru Bystrovovi (1935) za dílo věnované osudu československých občanů ruského původu po II. světové válce. Laudatio pronesl ředitel Slovanské knihovny PhDr. Lukáš Babka.

Jan Beneš, *26.3.1936 (Praha) - † 1.6.2007 (Obořiště) byl český spisovatel, překladatel, publicista a scenárista. Vystudoval UMPRUM v Praze (1951-1955), pracoval jako výtvarník (1955-1956), na závěr své prezenční vojenské služby byl odsouzen (jak sám uvádí „za podvracení bojové morálky mužstva, nedovolené ozbrojování, krádež vojenských podvlékaček“) a uvězněn (ve výkonu trestu 1958-60 pracoval jako horník). Po propuštění se živil jako výtvarník u Ústředního loutkového divadla Praha (1960-1962), ale byl propuštěn „pro nedovolenou uměleckou činnost“ (po udělení Ceny MNO). V srpnu 1966 byl zatčen a za

»podvracení republiky« (spolupráci s časopisem Svědectví) odsouzen k pěti letům do vězení a k zabavení psacího stroje. Nastoupil výkon trestu, a to ve věznicí Plzeň-Bory jako brusič skla, až mu po dvou letech věznění tehdejší prezident ČSSR (A. Novotný) těsně před abdikací ze své funkce v březnu 1968 cestou milosti trest prominul. Přednášel večerní kursy dějin umění na Palackého univerzitě v Olomouci (1960-61) a kurzy scénografie na DAMU (1961-62). Dálkově studoval Právnickou fakultu UK v Praze (1965-66). V roce 1969 emigroval do USA, kde pracoval jako dělník, opravář a údržbář (1970-72). Poté Research Fellow, Ústav pro mezinárodní vztahy, Harvard University, Cambridge ve státě Massachusetts (1972-74). Zaměstnanec ministerstva obrany USA, Defense Language Institute a přednášková činnost na různých vysokých školách v USA, Anglii, Německu a Rakousku (1974-1993). Vystudoval také pedagogiku na Chapman College v Kalifornii (1979-1981). Po listopadu 1989 se vrátil do Československa. Jeho knihy byly známé spíše v cizině, neboť za normalizace v ČSSR nemohly vycházet, od jeho návratu začaly vycházet i v ČR. Psal také pro Svobodný zítřek (1990-92), Metropolitan (1991-94) a Český deník (1991-96). Byl členem Svazu spisovatelů (od 1962 do 1967, kdy byl vyloučen - členství obnoveno 1968) a Obce spisovatelů (od 1989 do 1997, kdy vystoupil). Byl členem PEN Clubu, New York Center (od 1974) a Pražské centrum (od 1997), The Commanders Club (od 1994, Sdružení veteránů US ozbrojených sil), National Rifle Association USA (od 1979, Americká národní střelecká asociace). V roce 2005 vzbudilo pozornost a pobouření jeho odsouzení trestním příkazem okresního soudu za údajné výtržnictví a násilí proti skupině obyvatel a jednotlivci na 4 měsíce podmíněně (rozsudek v plném rozsahu zrušen krajským soudem v roce 2006). Jan Beneš byl ženat a byl otcem dvou dětí.

Cena Jana Beneše byla udělena publicistovi Janu Rejžkovi (1954) dne 17. května 2008 v paláci Aventin na Slavnostním setkání ke 40. výročí vzniku Klubu angažovaných nestraníků. Laudatio pronesl literární a divadelní kritik Vladimír Just.

Ing. Albert Prouza, (20.8.1939 Praha - 25.9. 1995 Praha) syn matky Silvie (1920) a otce Alberta (1910), který v letech 1927-30 studoval na Carnotově lyceu ve francouzském Dijonu. Z kádrových důvodů nebyl v 50. letech přijat na gymnázium a nastoupil jako učeň do Tesly Strašnice, kde si postupně dálkovým studiem doplňoval vzdělání – až se stal inženýrem. S manželkou Marií měl dvě dcerky: Marcelu (1967) a Silvii (1972). Jeho bratranec stejného jména - Ing. Albert Prouza, který se narodil 6.12.1940 - je stavař, který byl do roku 1989 ředitelem jednoho ze závodů podniku ARMABETON a v roce 1991 se stal spoluzakladatelem společnosti KOSOGASS - inženýring s.r.o., která sídlí v Říčanech. V roce 1968 byl A. Prouza jedním ze zakladatelů KAN. Jako dělník se stal předsedou přípravného výboru KAN v Tesle Strašnice a členem "dělnické komise" (předsedou komise byl Lubomír Škvor z Kladna) při celostátním přípravném výboru KAN. V roce 1990 byl jedním z neaktivnějších obnovitelů KAN a jeho mluvčím. Již v dubnu vyšel v Respektu jeho článek "KAN, OF a volby" a na Republikovém

sněmu OF 21. 7. 1990 vystoupil s projevem jako mluvčí Politické komise KAN. Obětavě připravoval spolu s dalšími představiteli KAN Mezinárodní konferenci o zločinech komunismu v roce 1991: přípravný seminář v únoru + konference v říjnu (5.- 6. X.); i 1992 - konference v listopadu (7.- 8. XI.). V červnu 1992 byl poprvé hospitalizován s nemocí, která jej postupně upoutávala na lůžko. Přesto v říjnu 1992 vyšlo pod jeho redakcí (a s jeho úvodníkem) první číslo Zpravodaje KAN - bulletinu, který vychází dodnes (80. číslo v roce 2008). V březnu 1993 jej Ústřední rada jmenovala tiskovým mluvčím KAN, což bylo jen oficiálním stvrzením jedné z jeho rolí v KAN. Na jaře a v létě 1995, když vedení KAN usilovalo o spojení s KDS a ODS, povzbuzoval do posledního dechu stoupence zachování samostatnosti KAN. Zemřel 25. září 1995, ale jeho víra v poslání KAN posilovala jeho stoupence tak, že v rozhodujícím střetu na listopadovém sjezdu ve Svitavách (18. 11. 1995) zvítězili a tím zachovali samostatný KAN.

Na podzim 2007 byla předána finanční podpora Martinu Vadasovi (cyklus pořadů o procesu s M. Horákovou) a Zbyňku Horváthovi (cyklus přednášek pro mládež). 12. 12. 2007, ve výroční den Švehlova úmrtí byla udělena v Ústavu pro soudobé dějiny cena Antonína Švehly Karlu Jechovi za rozsáhlé dílo věnované pronásledování selského stavu v době totality. Stipendium A. Švehly bylo uděleno Jiřímu Hájičkovi (autoru románu Selské baroko). 16. 3. 2008 byla předána v Klementinu cena Rudolfa Medka Vladimíru Bystrovovi za dosavadní dílo a stipendium R. Medka Vladimíru Novotnému (autoru studie Medek epik). Historikové J. Hoppe a J. Suk byli odměněni za studie o historii KANu publikované k příležitosti 40. výročí vzniku KAN. Každoročně má být fondem udělována cena Jana Beneše připomínající tragické úmrtí tohoto spisovatele († 1.6.2007) a jeho nedokončené, ale závažné a různorodé dílo. V budoucnosti chceme věnovat pozornost nejen českým historikům, ale i právníkům pronásledovaným v temných dobách totality. Mělo by také dojít k užší spolupráci se žurnalisty a publicisty. Již nyní je stanoveno, že počátkem prosince 2008 se k počtě A. Švehly uskuteční symposium o nesnadném životě soukromých zemědělců v 90. letech 20. století a v současné době.

Praha, duben 2008

Josef Vlášek